

INNSPILL TIL STATSBUDDSJETTET 2027 INTERNASJONALT SAMARBEID INNENFOR MUSIKK OG SCENEKUNST

Til: Kultur- og likestillingsdepartementet og Utenriksdepartementet
Kopi: Stortingets familie- og kulturkomité og utenriks- og forsvarskomité

Dato: 18.02.2026

Norsk teater- og orkesterforening (NTO) er arbeidsgiver- og interesseforening for profesjonelle, offentlig støttede virksomheter innenfor musikk og scenekunst. Foreningen representerer en omfattende infrastruktur av forskjelligartede virksomheter. Våre 52 medlemmer består av programmerende og produserende teatre, scener, orkestre, musikkensembler og kor, samt andre virksomheter med annen særlig tilknytning til bransjen.

Nedenfor følger innspill til arbeidet med statsbudsjettet for 2027 som fordrer en koordinering mellom Kultur- og likestillingsdepartement og Utenriksdepartementet.

Innspillet omfatter også standpunkt som er viktige for den langsiktige politikkutformingen i skjæringspunktet mellom departementenes ansvarsområder.

Vennlig hilsen

Norsk teater- og orkesterforening

Bodil Kjelstrup
styreleder

Morten Gjeltén
direktør

INTERNASJONALT SAMARBEID INNENFOR MUSIKK OG SCENEKUNST

Vi ber om at avsetningen til kulturfremme over Utenriksdepartementets budsjett styrkes, og at det utformes en godt koordinert kultur- og utenrikspolitikk som legger til rette for musikk- og scenekunstinstitusjonenes kunstnerisk motiverte internasjonale samarbeid, og samtidig bidrar til å utløse det potensialet som musikk- og scenekunstinstitusjonene har i norgesprofilering så vel som i arbeidet for å fremme mellommenneskelig dialog og ytringsfrihet globalt.

Musikk- og scenekunstinstitusjonene er internasjonalt orienterte virksomheter hvor vekselvirkingen mellom lokal forankring og internasjonal innflytelse og samarbeid bidrar til kunstnerisk utvikling og ytringsmangfold, sammen med kvalitet og bredde i publikumstilbudet.

Bredden i det internasjonale samarbeidet er stort og kan handle om alt fra deltakelse i nordiske, europeiske og internasjonale nettverk, kompetanseutveksling, rekruttering, bestillingsverk, turneer, gjestespill, samproduksjoner, internasjonalt orienterte festivaler og digitale strømmetjenester til fagsamtaler, arbeidsverksteder, residenser og internasjonalt solidaritetsarbeid.

Vi viser også til [NOU 2025: 7 Musikklandet](#) som synliggjør det uforløste potensialet som musikken har i norgesprofilering så vel som i internasjonal samhandling og dialog, herunder bistandsarbeid, bærekraftig utviklingsarbeid og for å fremme kulturelt mangfold, demokrati og ytringsfrihet globalt. Dette gjelder i like stor grad scenekunsten som ikke var en del av utvalgets mandat.

I tillegg vil vi understreke den betydningen som samarbeid mellom frie kunstneriske virksomheter på tvers av landegrensene har i et beredskapsperspektiv. Allerede etablerte og sterke internasjonale kontaktnett gjør det lettere å opprettholde den mellommenneskelige dialogen og kunstneriske samhandlingen også i krisetider, eller dersom demokratiske verdier er under press, og kan bidra til å fremme solidaritet, motstandskraft og uavhengige alternative stemmer.

Det er gledelig at regjeringen har uttalte ambisjoner om en spisset internasjonal satsing som en del av kulturløftet, og at det er formulert tydelige og gode mål for den internasjonale kulturpolitikken som overordnet handler om å sikre kunstnerisk frihet, styrke norske aktørers internasjonale muligheter og fremme norsk kunst og kultur internasjonalt.

Vi ser frem til at disse målene følges opp med konkrete tilretteleggende tiltak, som er godt samordnet mellom Kultur- og likestillingsdepartementet og Utenriksdepartementet, og som også treffer musikk- og scenekunstinstitusjonene.

Gjenopprettelse av institusjonsøkonomien

Det viktigste grepet er en gjenopprettelse av institusjonsøkonomien etter det siste tiårets systematiske nedbygging som også rammer det internasjonale samarbeidet. En slik opptrapping som vi har sett starten på i 2026 er helt nødvendig for at musikk- og scenekunstinstitusjonene kan realisere sine internasjonale ambisjoner, og for at målene for den internasjonale kulturpolitikken kan nås.

Styrking av utenriksstasjonenes kulturarbeid

I tillegg må det avsettes mer ressurser til utenriksstasjonenes viktige arbeid, både i forbindelse gjestespill/konserter og turneer i utlandet og presse- og ekspertbesøk til Norge. Dette er særlig viktig for musikk- og scenekunstinstitusjonene som ellers ikke har tilgang til Utenriksdepartementets søkbare tilskuddsordninger.

Økonomiske insitamenter for deltakelse i EU-prosjekter

Samtidig vil vi ta til orde for økonomiske insitamenter for deltakelse i EU-prosjekter. Flere av musikk- og scenekunstinstitusjonene deltar aktivt i EU-prosjekter og viser til et betydelig kunstnerisk og kunnskapsfremmende utbytte. Både søknadsarbeid og deltakelse er imidlertid administrativt og

økonomisk krevende. Økonomiske insitamenter, som kan sette virksomheter som deleiere av store EU-prosjekter i stand til å dekke sin egenandel av totalbudsjettet, kan bidra til å fremme norsk deltakelse.

Styrking av det nordiske kultursamarbeidet

Vi viser også til og støtter Musikkutvalgets anbefaling om at norske myndigheter tar initiativ til å fremme nordisk kulturpolitisk samarbeid og samarbeid i Barentsregionen. Dette kan gjøres blant annet gjennom en styrking av Nordisk kulturfond, Nordisk kulturkontakt og Arktisk råd.

De nordiske musikk- og scenekunstinstitusjonene har mye til felles først og fremst i kraft av historisk, språklig og kulturell nærhet, men også fordi rammevilkårene er dannet innenfor den nordiske kulturpolitiske modellen hvor den kunstneriske friheten og armlengdeprinsippet står sterkt. Det er derfor lange tradisjoner for kunstnerisk samarbeid og kunnskaps-, kompetanse- og erfaringsdeling på tvers av landegrensene i Norden.

Vi ser et stort potensial i et enda sterkere nordisk samarbeid og et sterkt nordisk fellesskap. Gjennom en mer samlet innsats kan dette understøtte de tre målene for den internasjonale kulturpolitikken, blant annet ved å hegne om og fremme den kunstneriske friheten som står sterkt i den nordiske kulturpolitiske modellen, styrke nordiske aktørers internasjonale muligheter og legge til rette for felles internasjonal profilering av nordisk musikk og scenekunst.

En styrking av vilkårene for kultursamarbeidet i Norden og Barentsregionen vil også være et viktig ledd i oppfølgingen av nordområdestrategien [Norge i Nord](#) og [Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport](#). Det kan bidra til å styrke Norges urfolk og nasjonale minoriteter gjennom å styrke grunnlaget for grenseoverskridende samarbeid.